www.kurdistannet.org
4-5-2003 1:15

ئەزموون و یاد

پشكۆ نەجمەدین

بەشی یانزەهەم

لە نێو باخەكانی گوندی (گریانە) دا بنەمان خست. ئازووقەی تەقەت كراوی نێو كونەبەردانمان دەرهێنا. مەفرەزەیەك رەوانەی چەمی تەوێڵە كرا، تا لەوێوە پەیوەندی بە شارەوە بكات و هەندێ كاروبار جێبەجێ بكات.

رۆژی پاشتر، دەوڵەت بە هێزێكی زۆری سەرباز و جاش و كۆپتەرەوە هێرشی بۆ هێناین. شەڕ گەرم بوو. كۆپتەر گاڵەی پێ كردین. ئەو بستۆكە باخ و مەزرایەی پێشتر نەسووتابوون، ئەو رۆژە رەش داگەڕان. شەڕەكە تا دەمەوئێوارەی خایاند. ئێمە چ زیانێكمان پێ نەكەوت. هەندێك قاچاخچی، قاترەكانیان لە دەست دان. خوێنی ئێسترەكان تێكەڵ بە ئارد و برنجی ئێمە بوو!.

پاش ئەو هێرشە، بە ناچاری بنكەمان بۆ ئەشكەوتی (هەزارپەن) گوازتەوە.

هەزارپەن، ئەشكەوتێكی زێدە گەورەی زارداپچڕاو، هەزار ساڵە هاژە و هاواری (سیروان) دەخواتەوە، كەچی نە ئەم ئۆخژن دەكات و نە سیروانیش بۆ ساتێك بێدەنگ دەبێت. سیروان، رێك لە بەردەمی ئەم ئەشكەوتەدا دەبێتە تێغی دووكەرت كردنی ولاتێك!. ئەمبەر، كوردستانی ئێراق و ئەوبەریش كوردستانی ئێران!. ئەشكەوتەكە، لە بن شاخێكی هەزاربەهەزاردا هەڵ كەوتووە. . . لەسەرێ را، زەردەمایەكی ئەستەم و رژد كە هیچ رێگا و بزنەڕێیەكی لەخۆ نەگرتووە. تۆ، روو لە ئەشكەوت و پشت لە سیروان بوەستە، تولەڕێیەك بە دەستی راستدا بە دە دەقیقان دەتباتەوە گوندی (شێخان) ی كوردستانی ئێران و بە لای چەپیشدا، باریكەڕێیەكی پێچاوپێچ و پڕ مەترسی بە كەناری سیرواندا، دەت گەیەنێتە دەراوی گریانە. هەزارپەن، دوو ژووری پانوپۆڕە كە لەسەر حەوشەیەك وەستاون و حەوشەكەش بە گابەردی فرەگەورە دەوری گیراوە. لەوێدا و لە سەختترین رۆژگارەكانی خەباتی شاخ و دڕندەیی بەعسدا، تۆ هەست بە ئارامی و جۆرێك لە بەختەوەری دەكەیت و پێت وایە، جگە لە هێزی خودی كورد، هیچ هێزێك زەفەرت پێ نابات!.

هەزارپەن، نهێنەماڵی گوزەرانی هاوینی ساڵی ١٩٧٨مان بوو.

لەوێڕا، مەفرەزەكان بۆ تەوێڵە، بیارە، هەڵەبجە، شارەزوور و ناوچەی نەورۆڵی دەبزووان. ئامانجی هەڵسووڕانی مەفرەزە و دەستە بچووكەكانی پێشمەرگە لەو هەلومەرجەدا، زیاتر بۆ راپەڕاندنی كاروباری رێكخراوەیی كۆمەڵە و یەكێتی، راگەیاندن و پروپاگەندە، دابینكردنی خۆراك و پێویستییەكانی ژیان و كۆكردنەوەی پارە لەو جوتیار و خاون موڵكە راگوێزراوانەی گوندەكان بوو كە بەعس لە ئۆردووگا زۆرەملێكاندا بەندی كردبوون!.

بەعس، پاشی راگوێزانی گوندەكان و كۆكردنەوەی دانیشتووانیان لە ئۆردووگاكاندا، بە پارە ژدیڵ (قەرەبوو) ی مەزرا، باخ، كانییاو و موڵكەكانی بۆ دەكردنەوە. ئەم سیاسەتەی بەعس، جگە لە ئامانجە سەرەكییەكەی كە ئابلۆقەدانی بزووتنەوەی سیاسی ـ چەكداری كورد و هەڵوەشاندنی ژێرخانی ئابووریی كوردستان بوو، ئەوا كاركردێكی ئێجگار خراپی لەسەر هەڵوەشاندنەوە و شێواندنی پەیوەندییە كۆمەڵایەتییەكانی كۆمەڵگەی كوردستان دانا و

ئاسەوارەکانی تا هەنووکەش ماون و رۆڵی نەگێتیڤیان لە گۆڕانکارە کۆمەڵایتی و سیاسی و فەرهەنگییەکاندا هەیە.
ئێمە وەکو یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، رێژەی 5%مان لەو پارەیە وەر دەگرت. وەدەستخستنی ئەو پارەیە کارێکی ئاسان نەبوو. هەندێک جار مەفرەزەکان دەکەوتنە بۆسەی سەرباز و جاشان و قوربانیشیان بۆ دەدا. هەندێک لە جوتیار و خاوەن موڵکەکان، بۆ خۆیان و بێ هیچ زۆرلێکردنێک، پارەکەیان دەنارد و هەشبوو ئامادە نەبوو ١٠٠دیناریش بە خواستی خۆی بدات، بەناچاری مەفرەزەکان دەچوون و دەیانهێنان!. کۆکردنەوەی ئەو پارەیە سەرچاوەیەکی باشی داهاتی ئەو قۆناغەی بزووتنەوەکە بوو. یاخود تەنیا سەرچاوەیەک بوو بۆ دابین کردنی پێداویستییەکانی ژیانی پارتیزانی لە چەک و تەقەمەنی، خۆراک و پۆشاک و پێداویستییەکانی دیکەی پارتیزانەکان. لە سنووری کارکردنی ئێمەدا، پارەکە بە لیژنە کۆدەکرایەوە و خەرج دەکرا. رەنگە ئێمە تەنیا هێزێک بووبێتین کە لەو چەردە پارەیەی دەستمان کەوتبوو، بڕی ٢٠٠٠دینارێکمان بە مەلابەختیاردا بۆ سەرکردایتیی یەکێتی ناردبێت!.
لە ناوچەکانی تردا، ئەو پارەیە، وتی وتی و قسەوباسێکی زۆری لەسەر بووا!. هێڵی سیاسیی جیاواز و نێوەندی دەسەڵاتی جیاواز لە بەشەکانی تری هەرێمی یەکدا، بواری بۆ کاری هەرکەس بۆخۆی و لاخستن و قاچاندن رەخساندبووا!.
مەلابەختیار، وەکو ئەندامی سەرکردایتی و لێپرسراوی لیژنەی هەرێم، پاش ئەوەی هێزەکەی هەورامانی لە رووی سەربازی و سیاسییەوە رێکخستەوە، لەگەڵ مەفرەزەکەی خۆیدا گەڕایەوە بناری سوورێن و لەوێشەوە بەرەو بنکەکانی سەرکردایەتی یەکێتی رۆشت.
هێزەکە لە رووی سەربازییەوە، کرایە دوو کەرت و هەڵبژاردنی فەرماندەکانیشیان بە دەنگدان بووا!!.
_ فەرەج تریفەیی فەرماندەی کەرتی یەک و (غەفور دەرەشیشی) یش جێگری.
_ کەرتی دووی هەورامان، ئەحمەدگریانەیی فەرماندە و حەمەی حەمەسەعید (م. شاهۆ) جێگری.
فەرماندەی مەفرەزەکان، ئەگەر یادەوەرییم بە هانامەوە بێت:
١_ مەحمودی حاجی فەرەج
٢_ مەلابرایم
٣_ سدیق گریانەیی
٤_ دڵسۆزی حەمەی سان ئەحمەد.
ئەرکی هەڵسووڕانی رێکخستنەکانی کۆمەڵە و یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، پاش ئەوەی تاهیرعوسمان (م. سەرکەوت) و عەلی شامار، وەکو دوو کادری سەرەکی کۆمەڵە لە نێوچەکەدا، لەگەڵ مەلابەختیار رۆیشتن، لە ئەستۆی بەندە نران. بەوپێیە من کرامە لێپرسراوی رێکخستنی کۆمەڵە لە نێو هێزی پێشمەرگە و جەماوەری ناوچەی هەڵەبجەدا، هەروەها راپەڕاندنی کارەکانی رێکخستنی یەکێتیش بە من سپێردرا. حەمەسەعیدە سوور (دکتۆر رەزا) ، لێپرسراوی نێوچەی هەڵەبجە و حەمەی حاجی سابیر و من ئەندامانی لیژنەی نێوچە بووین. دیارە بەکری

www.kurdistannet.org
4-5-2003 1:15

حاجی سەفەر ئەندامی سەرکردایەتی و لێپرسراوی لقی سلێمانیی یەکێتی بوو کە ناوچەکانی هەڵەبجە و پێنجوێن و شارباژێری دەگرتەوە!.

وێرای کورتیی تەمەنی خەباتی من لە شاخدا (ئێستا مانگی ئاگۆستی ساڵی ١٩٧٨ەو تەمەنی پێشمەرگەیەتیی من تەنیا ٤مانگە) ، ئەرکەکانم گران و فرەلایەن بوون.

ڕێکخستنی پێشمەرگەکان لە ئەڵقەی ڕێکخستن و ڕۆشنبیریدا، لە سۆنگەی بوونی ژمارەیەک پێشمەرگەی خوێندەوار و ئەندامی کۆمەڵە، کارێکی دژوار نەبوو. هەر کەرتێک ڕابەرێکی سیاسیمان بۆ دانا و هەر مەفرەزەیەکیش هەروەها. بۆ خۆشم سەرپەرشتیم دەکردن و لە نێوان هەورامان و ناوچەی شارەزوور و نەورۆڵیدا هاتوچۆم دەکرد.

کاری زێدە گران، درووستکردنی ئەڵقەی پەیوەندیی نێوان شار و شاخ بوو. پرۆسەی ڕاگوێزان، دەریایەک سوتماک و بێدەنگیی لە نێوان ئێمە و شاردا ڕژتبوو!. تەوێڵە، باشترین خاڵی پەیوەندی بوو. لەوێ دوو شانەی سەرەکیی یەکێتی و ئەڵقەیەکی بەرتەسکی کۆمەڵە هەبوو کە ئەوانی بە هەڵەبجە و سلێمانییەوە دەبەستەوە و دەبوو ببێتە خاڵی پێکەوەگرێدانی ئێمەش لەگەڵ سەرکردایەتیی نێوخۆ. ئەم کارە زۆر بە ئاستەم جێبەجێ دەکرا و هەتا کۆتایی ساڵ بەرهەمێکی وەهای بە دەستەوە نەدا!. پاراستنی ئەو قەوارە ڕێکخراوەییە بۆ ئێمە لە هەموو شت گرنگتر بوو. پەیوەندییەکان زنجیرەیی بوون. پاش وەبەەر گورز کەوتنی ڕێکخراوی (شنروێ) ی کۆمەڵە لە هەڵەبجە، ئیدی شیرازەی ڕێکخستنەکان وا تێک چووبوون کە پەیداکردنی متمانە و گرتنەوەیان ئاسان نەبوون. ساڵی ١٩٧٧، گورزی بەعس بەر تەلاری سەرەکیی کۆمەڵە لە هەموو کوردستاندا کەوت و هەڵەبجەش زیانی زۆری پێ کەوت!. ئەو ساڵە، سەرجەمی ئەندامانی ڕێکخراوی هەڵەبجە دەستگیر کران و وەستا ئەنوەر و ئەنوەر حەمەئەمین (هیوا) لە زینداندا شەهید کران. ڕێکخراوی قوتابیانی هەڵەبجە، بەشی هەرە زۆریان گیران و حوکم دران!.
بە درێژایی چوار مانگان، ئێمە نامەیەکی سەرکردایەتیی نێوخۆی کۆمەڵەمان پێ نەگەیشت و هیچ ئاگایەکیشمان لە سەرکردایەتیی کۆمەڵە و (م. س) ی یەکێتی نەبوو. ئەو ماوەیە، ئێمە لە مەملەکەتێکی دابڕاودا دەژیاین!. لە دنیایەکدا هەڵسوکەوتمان دەکرد، کە تەنیا خۆمان دەمان ناسی و بۆخۆمان یاساکانیمان دادەڕژت.

وێرای دژواری و سەختیی ئەو بارودۆخەی ئەوێ ڕۆژێ، من ئێستاش هەست بە لەززەت و خۆشییەکانی دەکەم!.

(چا لە دەمارەکانماندا دەگەڕا!)

پارە و داهات لە نەبوونی بازاڕ و گیرخواردن لە گەوەیەکی تەنگی دابڕاودا، هیچ نرخێکیان نییە!. پەیداکردنی برنج و ڕۆن و بۆن کردنی گۆشت، کارێکی زێدە سەخت بوون کە خەونمان پێوە دەدیتن. ئەو ڕۆژگارە، کاری قاچاخچییەتی نێوانی کوردستانی ئێران و ئێراق، لە سۆنگەی ترسی هەردوو ڕژێمدا، کارێکی بەڕمێن و باو نەبوو. سیاسەتی بە سوتماک کردنی خاک و قەدەغەکردنی هاتوچۆ لە نێوچە ڕاگوێزراوەکاندا، پەیداکردنی خۆراکیان زێدەسەخت کردبوو. ئەو ئازووقەیەی پێش ڕاگوێزانی گوندەکان، لە کونەبەرد و ئەشکەوتاندا ئەنبارمان کردبوو،

www.kurdistannet.org
4-5-2003 1:15
دەهات تەواو دەبوو!. تەنیا سەرچاوەی وزەی لەشی هەرگیز دانەساکاوی پێشمەرگە، نان و چا بوو!. بەیانی: نان و چا، نیوەڕۆ: چا و نان، ئێوارە: هەردووکیان!.

ساڵەح دەرەشیشیی قسەخۆش دەیگوت: هەر کەسێکمان شەهید ببین، (چا) مان بەسەر خاکی کوردستاندا دەڕژێ نەک خوێنمان!.

هاوینی کوردستان، ئەگەرچی بۆ خۆپارستنی پێشمەرگە پڕ مەترسییە، وەلێ بۆ ژیان و گوزەران لەبارترین وەرزە.

هاوینان، تۆ پێویستت بە پێخەف و پێخۆر نییە، بیر لە لانە و بنڕەمەن ناکەیتەوە، شەو و رۆژ وەکو یەک دەتوانیت بە ڕێگادا برۆیت و بیرت لای پۆشاکی ئەستوور نەبێت، خۆشتن و خۆپاککردنەوە باشتر مەیسەر دەبن و لەشکری (ئەسپێ) لەبەردەم سێڵاوی ئارەقەدا، دەبەزێ!.

لە نێوان هەزارپەز و سیرواندا، مەودایەکی پڕ لە گابەرد هەیە، لە نێوانی ئەم گابەردانەدا، تا چۆکان لم کەوتووە. ئێواران، سێبەری چیا بەرز و چڕگەنەکەی ئەوبەری سیروان، ئەم مەودایە دادەپۆشێ. ئێمە لە نێوان ئەو بەردانەدا، لە لم و تەنکەبەرد جێگای خەوتنمان چێ دەکرد و خەونمان بە کوردستانی ئازادەوە دەبینی!.

کازیوەی بەیانێک کە لە خەو رابووین، وەکو پیشەی پارتیزانان دەوروبەر و چیکەی ئەوبەرمان لەژێر نیگای دووربین نا!. .

_ ئەها!. . . ئەوە دوو بزنەکێوین!. . ئەوەتان بە لوتکەی (ما) کەوە و لە ئێمە دەڕوانن!. دەنگی فەتاح ئێناخییە کە دووربینەکە بە ملیدا شۆڕ دەکاتەوە و دەست بۆ چەکەکەی دەبا!.

_ جا ئەوە کوشتیشت، کێ ئەتوانێ لە سیروان بدا و بیکاتە ئەمبەر؟!. پێشمەرگەیەک لەولاوە وای گوت.

_ مامۆستا تەقەی لێ بکەم!.

_ بی کە!. . ئەگەر گۆشتەکەیمان بە نسیب ببێت!.

_ من ئەتوانم ئەمبەری کەم!. . ئەمیر بۆیینی وا دەڵێ!.

فەتاح سێرەی لە یەکێکیان گرت. ئەم دەستی لەسەر پەلەپیتکە داگرت و ئەو لەسەر زەردەماکەوە بە تەپاوتل تا رۆخی ئەوبەری سیروان خلۆر بوویەوە!. ئەمیر، گوریسێکی لەگەڵ خۆی برد و وەکو ماسی، شەتاوی سیروانی شەق کرد. ئەمیر، گوریسەکەی لە ملی بزنەکێویی نیوەزیندو بەست و بە مەلە کردییەوە ئەمبەر. ئەوجا لەمبەرەوە، سێ و چوار کەسێک سەری گوریسەکەیان راکێشا و قوربانییەکەیان بۆ مەملەکەتی ئازاد کێش کردا!.

لە کەمتر لە نیو سەعاتدا، بزن گورا، پارچە کرا، کرایە بیست پشک و هەر پشکی بۆ دوو پێشمەرگە!. گۆشت!. . . گۆشت!. دوو مانگ زیاتر دەبوو کە هیچ کەسێک تام و بۆنی گۆشتی نەکردبوو. حەبیب، سەروپێکەشی پاک کرد و لە تەنەکەیەکی نیوە ژەنگاویدا، کەللە و پاچەشیان لێ نا!.

(رووخساری فریشتەیی دایکم!)

دەبوو کارێک بۆ پەیوەندگرتن لەگەڵ رێکخراوی شاردا بکەم.

بەیانیی رۆژێکی هاوین لەگەڵ سپێدەدا، هاوڕێی پێشمەرگەیەک لە هەزارپەزەوە و بە مەبەستی گوندی عەبابەیلێ کە ٥کیلۆمەترێک لە شاری هەڵەبجەوە دووره و نزیکترین گوندی ژیان تیاماوی نێوچەکە بوو، بەڕێ کەوتین!. نانی نیوەڕۆژمان گەیاندە سەر کانییەکەی گوندی هاوار. کەلاوەکان، لە زەینمدا راست دەبوونەوە و دەچوونەوە دۆخی جارانیان. چاخانەی بن دارگوێزەکان جمەی دەهات و تەقەی داکوتانی پۆلی دۆمینە، تەلی خەیاڵمی دەپساند. . . کانیی ژنان و کچۆلانی سەتڵەئاو لەسەرشان، بە ناز و حیلکە، کارمامز ئاسا، بە سڵەوە بەرەو ماڵ دەبوونەوە و لە کوڕانی جوانخاسی سەر گوێسەبانەیان دەڕوانی. . قاڕە و بارەی بزن و مەڕ و بۆرەی مانگای تازەزاو، بۆ کەسانێک کە لەززەت لە ژیانی گوند ببەن، جوانترین ئاهەنگ بوون!. . . کە توێشوومان کردنەوە و نانەرەقەمان لە ئاوی سازگاری کانییەکە وەردا و بە کاوەخۆ کەوتینە خواردنی، ئەوجا بە خودا هاتمەوە و هەستم بە کارەساتی راگوێزان کرد!. لەگەڵ بینینی هەر دارگوێزێکی لە تینوان زەردهەڵگەڕاودا، گوریسی رق لە ئاست بەعسدا ئەستوور و ئەستوورتر دەبوو!.

کە ئێمە گەیشتینە ترۆپکی شنروێ، خۆرەکە سەرگەرمی کۆکردنەوەی کەزی و پرچی زێڕینی بوو!. زەردەی ئێوارە هەڵ دەکشا و ئێمە نەرم نەرم شۆڕدەبووینەوە. ساتێ گەیشتینە سەر (کانییەبەهارە) ی ژوور ئاوایی، تاڵی رەش و سپی لێک هاوێر نەدەکران!. هاوڕێکەم نارده ماڵی خزمێکی خۆی و بۆ خۆشم بە چەند شەقاوان خۆم کرده میوانی ماڵی شێخ عەبدوڵا.

پاشی پشوودان و نانخواردن، وەلامم بۆ کەمال شاکیر نارد کە هاوڕێی کۆمەڵە و برینپێچی گوند بوو، تا بێت و یەکتر ببینین و نامەیەکمان بۆ شار بگەیەنێت. کە قاسید هاتەوە، تێگەیشتم کە نەیویستووه یان نەی وێراوە بێت!. لە کەمال ناهومێد بووم. نامەکەم دایە شێخ و ناونیشانی کەسێکم لە شار پێ دا!. ئەو نامەکەی گەیاندبوو، وەلێ من وەلامەکەم هەرگیز وەرنەگرتەوە!.

ـ دایکت لێرەیە!. شێخ عەبدوڵا وا دەڵێ!.

ـ چۆن؟. . . لە کوێ؟!

ـ دوو رۆژە لە ماڵی ئێمەیە و ئەم ئێوارەیە چووەتە ماڵی بابەگەورەت!.

دەبوو چاوەڕێ بم. چوون بەنیاز بووم رۆژی دواییش هەر لەو ناوە وەمێنم، نەدەکرا کەسێکی دیکە بە هاتنمان بزانێت. . .

کاتژمێر ١٠ی ئێوارە، گوند کڕ و بێدەنگ!. لە ماڵی شێخ وەدەرکەوتم. لەوێرا کە بۆ ناو گوند شۆڕدەبیتەوە، هەر دەڵێی بە (پێپلیکانەی دێو) دا دادەبەزیت!. چەکی ئەمن ترازاو لە دەستدا و پلە پلە بە کۆلانی تەسک و پێچاوپێچدا گەیشتمە (سەرحەوز) و لەبن چنارەگەورەدا کورکەم کردا!. دەنگی (تاقتاقەکەرە) یەک سامێکی تایبەتی بە شەوەکە دەبەخشی!. بە کۆلانی پشتەوەدا، بە پێدزکە و پێشمەرگە ئاسا، چوومە سەربانی ماڵی بابەگەورە. . . . چلۆپۆپی چنارەگەورە، سەرپاکی سەربانەکەی تەنیوە. دوو جێگا راخراون و دوو ژن خەوتوون. لێیان دەڕوانم. بەتانییان بە خودا داوە و سەر و گەردنیان دانەپۆشیوە. دایە زەینەب و دایکمن!. . لە رووخساری دایکم رادەمێنم. . لە نێوانی گەلای وەشنەکەوتووی دارچنارەکەوە، گورزەتیشکێک، تێکەڵ بە پرچ و سیمای دایکم دەبێت. . دایکم لەسەرخۆ، وەک فریشتە هەناسە دەدات. .

تویژاڵێک خەم لەسەر لێوانی کەوتووە. . . سەرم نزیک دەکەمەوە و بۆنی هەناسەی دەکەم. . . ماندوویێتیی رێگا، هەواری جەستەم جێ دەهێڵێ و هەست بە فڕین دەکەم. . . بە ئاستەم دەست لە نێو دەستی دایکم دەنێم. . دەستی گەرم گەرمە. . دایکم چاوانی هەڵ دێنێ. . نیگاکانی لە چاوانمدا بەند دەبن و لێوانی پێ هەڵ نایەن. .

ـ دایکە گیان!. .

ـ کێ. . . تۆ کێیت؟!. .

ـ من. . . منم دایکە!. . . ناهەقی نییە. . . جلی خاکی، جامەدانی، بستێک ریشی چڵکن. . چۆنم بناسێتەوە؟!.

وەک شێتان پەلامارم دەدات. . . رووخسارم دەلێستەوە. . . ئەو ماچم ناکات، دەیەوێت هەڵم مژێت و بۆ یەکجاری لە زگیدا زیندانیم بکاتەوە.

سەعاتێک، تەنیا سەعاتێک پێکەوە دەمێنینەوە و ئیدیماڵئاوایی لێ دەکەم.

بە رێگایەکی دیکەدا، گەیشتمەوە ماڵی شێخ. . نان و شەکر و چام پێچایەوە و شوێنی خۆشاردنەوەم بە شێخ گوت و هاوڕێکەم لە شوێنی دیاریکراودا چاوەڕێ بوو. دەمەوبەیان لە باخچەیەکی بناری شنرویدا، کۆڵێتیکمان چێ کرد. . زەویمان راخست و هەوامان بە خۆماندا دا و دەمەونیوەڕۆ لە ترپەی پێی (کاوە) بە ئاگا هاتین. کاوە خواردنێکی ئێجگار خۆش و بەفراوی بۆ هێنابووین.

ئێوارە، چنگمان لە باڵای شنروێ گیرکرد و بە چەند سەعاتان سەرکەوتین. لەو بەرزی بەرزەوە، پێش ئەوەی بە دۆڵی (ئەشکەوەڵ) دا رۆ بچین، ئاوڕێکم لە شار دایەوە. . هەندێک لە هاوڕێکانی خۆمم دەبینین کە پاشی خواردنەوەیەکی خۆیان ئاسایی، لە نێو پێخەفی نەرمدا، لەسەربان خەوتبوون!. .

پاشتر و بە درێژایی رێگاکە، هەر بیرم لە روخساری فریشتەیی دایکم و هەناسە گەرمەکانی دەکردەوە!. . نازانم لە چاوی خەڵکانی دیکەدا، چەندە دایکم جوان بوو؟!. . بەلام بۆ من، جوانترین ژنی دنیا بوو. . دیارە هەموو کەسیش دایکی خۆی هەروا دەبینێ!. . . دایکێک لە فریشتە!.

سەرنج و تێبینی:

١ـ ئێستا کە ئەم بەشەی (ئەزمون و یاد) دەنووسمەوە، سێ هەفتە زیاترە سیستەمی بەعس رووخاوە و سەدام ونە!. دیارە هیچ بە پێویستی نازانم پیرۆزبایی رووخانی دڕندەترین سیستەم لە مێژووی هاوچەرخی رۆژهەلاتی نێوەراستدا لە کەس بکەم. ئەوەی من دەینووسمەوە، دەگەڕێتەوە بۆ مێژوویەکی ٢٥ساڵ پێش ئێستا و لە ژێر پێستی هەر پیتێکدا و لە هەناسەی هەر پەیڤێکدا، دڕندەییەکانی بەعس دەرژێن. هەموو ئەو ئازارانەی ئینسان، ئاژەڵ، گوند، باخ و باخچە، رەز و کانیاو، چیا و هەرد و کۆسارانی کورد چێژتویانە، سەرچاوەکەیان بەعسە. . . بەعس و تەنیا و تەنیا فیکری بەعس!!.

٢ـ گێڕانەوەی ئەم بابەت و رووداوانە، بۆ منێکی دوورە وڵات و دەست بەهیچ کەس و سەرچاوەیەک نەگەیشتوو، کارێکی زێدە سەختە و هەرچی بکەم و بکۆشم ناتوانم مافی

خۆيانيان بدەمێ و كارەكەم لە هەڵە و پەڵە خاڵی نابێ. تكام لە هەر بەڕێز و خۆشەويستێك هەيە، كە لەو سەردەمە دژوارانەدا هاوڕێی بەندە بووە و هەست دەكات كە من لە گێڕانەوەی ڕووداو و تۆماركردنی ناوەكاندا لە غەفڵەت كەوتووم، زانيارييەكانم بۆ ڕاست بكاتەوە و يارمەتيم بدات!. هەر بەڕێزێك بەردێكی ناقۆلام بۆ بتاشێت و لە جێگای شياوی خۆيی دابنێ، خزمەت بە گێڕانەوەی مێژوويەك دەكات كە پێش هەر شت، مێژووی خۆيەتی!.

پێناسەی ناوەكان:

ـ ئەحمەدگريانەيی: ئەندامی كۆمەڵەی ڕەنجدەرانی كوردستان و لە پێشمەرگەكانی سەرەتای بزووتنەوە چەكدارييەكە. ئەحمەد جوتيارێكی گوندی گريانە بوو، ژن و منداڵی هەبوو، پياوێكی ئازا و بە هيمەت و كوڕی ڕۆژی تەنگانە بوو. پياوێكی هێمن و لەسەرخۆ و بەئيدارە بوو. شارەزا و خەمخۆری هەموو مەفرەزەكان بوو. وەكو باوكی ڕۆحيی هەموو پێشمەرگەكان دەبينرا. لە سێبەری ئەودا، هەستمان بە ورە و خۆڕاگری دەكرد. بە داخەوە تەمەنی زۆر كورت بوو. لە بەشی داهاتوودا، باسی ئەوە دەكەم كە چۆن ئەحمەد گريانەيی بوويە قوربانيی شەڕی نێوخۆ و بەئاسانی جێی هێشتين!.

ـ حەمەی حەمەسەعيد (شاهۆ) : دەرچووی ئامادەيی كشتوكاڵ لە سلێمانی، ئەندام و كادری كۆمەڵە، لە مانگی سێی ١٩٧٨دا لە گەڵ حەمەئاوات پێكەوە و چەند ڕۆژێك پێش من هاتنە شاخ. شاهۆ، لە هاتنيدا بڕی ٣٥٠٠ديناری دائيرەی كشتەكاڵی هێنايە شاخ كە بۆ ئەو سەردەمەی بزووتنەوەكە چەردە پارەيەكی زۆر بوو، زۆر كەلێنی پڕ كردەوە. شاهۆ، وەكو هەموومان، كۆمەڵەيەكی دەمارگيربوو. كەسێكی ئازا بوو، بەلام كەللەڕەق و نەگونجاو. من بە پێی تێگەيشتنی ئەو سەردەمەم لە شۆڕش و ڕۆڵی كۆمەڵە، هەميشە پشتگيری شاهۆ بووم لە پێشكەوتن و جێگرتنيدا. پێمخۆش بوو ئەو ببێتە فەرماندەيەكی دياری پێشمەرگە و هەوڵم بۆ ئەدا. بەلام ئەو كەمئيدارە بوو، نەی دەتوانی خۆی بگونجێنێت و هەميشە پێشمەرگەكان لێی بە گلەيی بوون. هەتا سەرەتای هەشتاكانيش كادرێكی كۆمەڵە بوو كە جێگای دڵخۆشی بوو. پاشتر لە پلەی دەسەلاتدا، لە خۆ بايی بوو. ئەو ساڵانەی من ريزەكانی يەكێتيم جێهێشت، گلەيی و گازندەی لەسەر زياتر بوون. ئێستاش هەر لە كوردستان دەژی و پاشی ڕاپەڕين، چەندين پلەی جياوازی لە دەسەلاتی حكومەتی هەرێم (ئيدارەی سلێمانی) دا وەرگرتووە.

ـ مەلا برايم: ئەندامی كۆمەڵە و فەرماندەی مەفرەز بوو. تەمەنی پێشمەرگەيەتيی كورت بوو. لە ساڵی ١٩٧٩دا، لە شەڕێك لەگەڵ جاشەكاندا، لە شارەزوور شەهيد بوو.

ـ سديق گريانەيی: پێشمەرگەيەكی وريابوو. پێش بە پێشمەرگەبوونی، كاری قاچاخچييەتی دەكرد. لەو بوارەدا ئێمەش بۆ پەيداكردنی خۆراك و پێويستی سودمان لێ وەر دەگەرت. پاش كوژرانی ئەحمەدگريانەيی بە چەند مانگ تەسليم بە ڕژێم بوويەوە.

ـ تاهير عوسمان (م، سەركەوت) : دەرچووی خانەی مامۆستايان، ئەندام و كادری سەرەتای كۆمەڵە، ساڵی ١٩٧٦هاتبوويە شاخ و وەكو كادری كۆمەڵە و يەكێتی كاری دەكرد. كەسێكی بەورە و خۆڕاگر بوو. ماوەيەك لێپرساوی نێوچەی هەڵەبجەی يەكێتيی نيشتمانيی كوردستان

www.kurdistannet.org
4-5-2003 1:15
بوو. پاشان لە دەسگای نێوەندی دارایی یەکێتی کاری دەکرد. ساڵی ١٩٨٥لە گەرمە کێشەکانی دەروونی کۆمەڵە و یەکێتیدا و پاش زیندانی کردنی ئێمە، ریزەکانی یەکێتی جێهێشت و رۆیشتە ئەوروپا. ئێستاش هەر لە وڵاتی سوید دەژی!.

ـ عەلی شامار: کرێکارێکی ناوچەی خانقین بوو. ساڵی ١٩٧٧ هاتبوویە شاخ، ئەندام و کادری کۆمەڵە بوو، خۆڕاگر و ئازابوو، رابەری سیاسی بنکەی هەورامانی کۆمەڵە بوو. پاشتر بوویە لێپرسراوی زیندانی نێوەندی لە سەرکردایێتیی یەکێتی. بە درێژایی ئەو ساڵە سەختانە لە ریزەکانی یەکێتیدا مایەوە. پاش راپەڕین، قایمقامی خانەقین بوو. ئەو بەدرێژایی بیست و پێنج ساڵ هەرگیز سۆرانییەکی درووست و پوخت فێر نەبووا!. کەسێکی دڵسۆز و پاک و لە خۆ بوردوو بووا!.

ـ دڵسۆزی حەمەی سان ئەحمەد (دڵسۆزی رەیس) :

خەڵکی تەوێڵە، ساڵی ٩٧٨هاتە شاخ و بوویە پێشمەرگە لە هەورامان. تەمەنی پێشمەرگەێتیی دڵسۆز کورت بوو. کۆتایی ساڵی ١٩٧٩ گەڕایەوە ژێر دەستی رژێم. ئێستاش بەڕێوەبەری شارەوانیی تەوێڵەیە.

ـ وەستا ئەنوەر (ئەنوەر عەبدولڕەحمان) :

کادری سەرەتایی کۆمەڵەی رەنجدەرانی کوردستان و لێپرسراوی کۆمیتەی هەڵەبجە. ساتێ ئیبراهیم حەسەنی لێپرسراوی رێکخراوی (رەنجدەران) لە رێگەی بە نهێنی گەڕانەوەیدا لە شاخەوە بۆ شار، دەستگیر کرا، وەستا ئەنوەری بە گرتن دا. وەستا ئەنوەر لە زیندانەکانی بەعسدا، بوویە پاڵەوانێکی ئەفسانەیی لە خۆڕاگرتندا. وەک دەیان گێڕایەوە، هەموو سەریان قاژقاژ کردووە و شارە زەردەوالایان لێ بەرداوە. وەستا ئەنوەر، تا دوا هەناسەی لەبەردەم دڕندەیی بەعسدا هەرەسی نەهێنا!.

ـ ئەنوەرحەمەئەمین (هیوا) : گەنجێکی جوانخاس و پیاکەوتوو. لە هەفتاکاندا بۆ خوێندن چووبوویە وڵاتی سوریا و لەوێ پەیوەندی بە کۆمەڵە و یەکێتییەوە کردبوو. پاشی دەستگیرکردنی وەستا ئەنوەر، ئەنوەر لێپرسراوی کۆمیتەی شنروێ بوو. کە تۆفیقی رەعنا هاتەوە لای بەعس، ئەنوەری بە گرتن دا. ئەنوەریش نموونەی خۆڕاگریی نێو زیندانەکانی بەعس بوو. نامەکانی کە لە زیندانەوە نووسیبوونی، لەسەر زاران بوون. ساڵی ١٩٧٨لە زیندانی موسڵ شەهید کرا.

ـ کەمال شاکیر: خەڵکی هەڵەبجە، برینپێچ، کادری دیاری حیزبی شیوعیی ئێراق ـ قیدەی مەرکەزی، ئەندام و کادری کۆمەڵە لە نێوەڕاستی هەفتاکاندا، ساڵی ١٩٧٩ لەگەڵ ماڵ و منداڵیدا هاتنە شاخ، کەسێکی خوێندەوار و هۆشار بوو. سەرەتا لە لیژنەی نێوچەی هەڵەبجە کاری دەکرد، پاشان چوویە بنکەکانی سەرکردایێتی و لە دەسگاکانی ئوێدا دەست بەکار بوو. دواتر بوو جێگری فەرماندەی تیپ و پاشان سەرتیپ لە ناوچەی شارەزوور و هەورامان. پاشی راپەڕین، ئەندامی مەڵبەندی شارەزووری یەکێتیی بوو یان جێگری فەرماندەی مەڵبەند؟؟!!. . . ئێستا لە نێوان نەمسا و کوردستاندا دەژی.